



Multiple Sclerose (MS)

Multiple Sclerose (MS) is een ziekte van het centrale zenuwstelsel. Door ontstekingen ontstaan littekens, waardoor er verlies van zenuwfunctie kan optreden. In deze folder leest u wat MS is, hoe de diagnose wordt gesteld en hoe de behandeling eruit kan zien. Gelre ziekenhuizen werkt hiervoor samen in het MS Centrum Stedendriehoek.

Wat is Multiple Sclerose?

Multiple Sclerose, vaak kortweg 'MS' genoemd, is een ziekte van het centrale zenuwstelsel. In dit stelsel werken de hersenen, het ruggenmerg en de oogzenuwen samen dankzij miljoenen zenuwcellen. Die cellen zijn met elkaar verbonden door zogenoemde zenuwuitlopers. Om die uitlopers zit een beschermend laagje (myeline). Bij MS werken die beschermlaagjes door ontstekingen niet goed meer. Dat heeft gevolgen voor de samenwerking tussen zenuwcellen, waardoor signalen niet goed meer doorkomen. De ontstekingen van de myeline komen doordat het afweersysteem zich vergist, en het weefsel van het eigen lichaam aanvalt. Ziektes waarbij dit gebeurt, worden auto-immuunziektes genoemd.

Hoe ontstaat Multiple Sclerose?

Het is niet bekend waarom iemand MS krijgt. Waarschijnlijk spelen meerdere factoren een rol bij het ontstaan van MS. Er is een erfelijke factor: familieleden van iemand met MS hebben een licht verhoogde kans om ook MS te krijgen. Er is niet bekend welk gen verantwoordelijk is voor het krijgen van MS; waarschijnlijk spelen meerdere genen een rol. Daarnaast zijn er waarschijnlijk andere factoren die een rol spelen bij het ontstaan van MS.

Een aantal van de factoren die veel onderzocht zijn: virusinfecties en blootstelling aan zonlicht. De gedachte is dat een virusinfectie een fout in het afweersysteem veroorzaakt. Door deze fout gaat het afweersysteem in gevecht met het eigen lichaam. In het geval van MS ontstaan er ontstekingen binnen het centraal zenuwstelsel.

Welke klachten veroorzaakt Multiple Sclerose?

Door een nieuwe ontsteking ontstaan er klachten. Dit wordt een 'exacerbatie' of Schub genoemd. Als de ontsteking weer verdwijnt, gaan ook de klachten vaak weg. De ontstekingen laten wel littekens achter in hersenen en ruggenmerg. Wanneer de zenuwcellen zelf beschadigd raken, kan het zijn dat de klachten niet of niet helemaal overgaan.

De gezondheidsklachten die bij MS horen, zijn bij iedere patiënt anders. Niet alleen de klachten zelf maar ook het onvoorspelbare, onregelmatige verloop van de ziekte maakt leven met MS moeilijk. Vaak voorkomende klachten zijn:

- Wazig zien met één oog (vaak door een oogzenuwontsteking)
- Spierzwakte, stijve spieren (loopproblemen)
- Geen of minder gevoel in sommige delen van het lichaam



- Moeheid
- Geheugenproblemen
- Dubbelzien
- Verminderde controle over de besturing van de ledematen
- Problemen met het plassen en de ontlasting
- Problemen op seksueel gebied

Welke vormen van MS zijn er?

Er zijn verschillende vormen van MS:

Relapsing remitting MS

Door het optreden van ontstekingen, ontstaan er klachten. Dit noemen we een exacerbatie of Schub. De klachten door de ontstekingen gaan vaak weer over. Daardoor lijkt het of de ziekte in aanvallen komt. Meestal begint de ziekte op deze manier.

Secundair progressieve MS

Na verloop van tijd kan iemand geleidelijk achteruit gaan. Dit komt waarschijnlijk door een ander proces dan de ontstekingen. Meer dan de helft van de mensen met relapsing remitting MS komt in de secundair progressieve fase terecht. Er zijn grote verschillen na hoeveel tijd dit gebeurt; dit kan al na een paar jaar zijn, maar ook pas na 20 jaar.

Primair progressieve MS

Bij een klein deel (ongeveer 10%) van de patiënten begint de ziekte meteen al met een geleidelijke achteruitgang. Deze mensen hebben dus geen Schubs.

Diagnose

Er is niet één test die de diagnose kan stellen. De neuroloog kan de diagnose vermoeden op basis van de klachten en verschijnselen van de patiënt. In het algemeen is een MRI-scan van hersenen en/of ruggenmerg het meest geschikt om het vermoeden te bevestigen. Soms is ook een lumbaalpunctie (ruggenprik) nodig. Vaak zal de neuroloog bloedonderzoek doen om andere ziekten uit te sluiten.

Het is niet ongevoerd dat ondanks deze onderzoeken niet direct zekerheid over de diagnose te geven is. Soms is het nodig de verschijnselen langere tijd te volgen voor de diagnose vast staat.

Behandeling

Behandelteam van MS Centrum Stedendriehoek

Gelre ziekenhuizen Apeldoorn en Zutphen en het Deventer Ziekenhuis hebben voor mensen met MS in Oost-Nederland het MS-centrum Stedendriehoek opgericht. Mensen met MS uit deze regio kunnen in elk van de drie ziekenhuizen terecht bij een gespecialiseerd team van zorgprofessionals. Dit team legt zich toe op de behandeling en begeleiding van mensen met MS.

Op de website van het MS centrum Stedendriehoek, vindt u meer uitgebreide informatie over MS: www.mscentrumstedendriehoek.nl



Medicijnen

Er is geen behandeling die MS kan genezen. Er zijn wel medicijnen beschikbaar die de ziekte kunnen afremmen. Het hangt af van welke vorm van MS je hebt, welke behandeling met ziekte remmende medicijnen mogelijk is. De neuroloog en MS-verpleegkundige informeren en adviseren u over medicijnen en begeleiden u hierbij. Wanneer iemand een Schub heeft, kan een behandeling met Methylprednisolon worden gegeven. Het doel van deze behandeling is, om de Schub sneller te laten herstellen. Deze behandeling heeft geen invloed op het verloop van MS.

Ook zijn er medicijnen die bepaalde klachten kunnen verlichten. Ook deze medicijnen hebben geen invloed op het verloop van MS. Voorbeelden van dergelijke medicijnen zijn middelen tegen spasme, pijn, vermoeidheid, incontinentie.

Revalidatie

De gevolgen van de MS kunnen zich uiten op het gebied van functies (eigenschappen van het lichaam; bijvoorbeeld conditie, bewegingsmogelijkheden of denkvermogens), op het gebied van activiteiten (bijvoorbeeld lopen, praten, zelfverzorging) en op het gebied van participatie (uw rol in de maatschappij; bijvoorbeeld werk, gezinsleven, sociaal leven). De revalidatiearts is de specialist die zich bezig houdt met het verbeteren van de gevolgen van MS. Dit gebeurt vaak in samenwerking met neuroloog, MS-verpleegkundige en paramedici.

Paramedische behandeling

Bij de behandeling van MS kunnen verschillende paramedici zijn betrokken. De fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, maatschappelijk werker en psycholoog kunnen allen een rol spelen in de behandeling van mensen met MS. Het hangt af van welke klachten iemand heeft, welke paramedici een rol kunnen spelen.

Meer informatie

Meer informatie kunt u krijgen bij diverse patiëntenorganisaties:

MS Vereniging Nederland (MSVN)

MS-telefoon: 088 – 374 8585

info@msvereniging.nl

www.msvereniging.nl

Nationaal MS fonds

info@msfonds.nl

www.nationaalmsfonds.nl

Handige websites

- www.msweb.nl
- <https://mswerkloket.nl> (van MSVN)

U kunt ook kijken op de website van de Nederlandse Vereniging voor Neurologie:

<https://www.neurologie.nl/publiek/overzicht-folders/>